

इ.वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुकें.

—: इस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

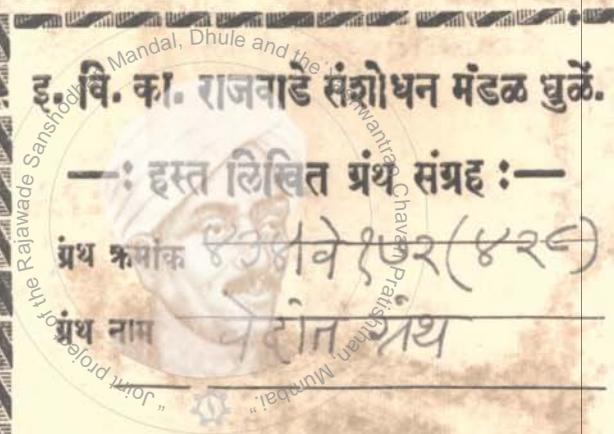
ग्रंथ क्रमांक ४३४ वे १७२ (४२८)

ग्रंथ नाम

वेदांत ग्रन्थ

विषय

म. वेदांत.



(१)

आतां माहां कारण देह तु यविस्था प्रसुगा त्वा
 अपि मानीं शुद्ध सत्कुरुण परावा च मृधीस्था
 न के वत्यभोग अर्थमात्रा हेमा हां कारण देह
 चीं उपलक्षणे हेहि तु न हेसी ॥ ४ ॥ । या प्रका
 रे पिडिज्या च दुहै लाचं न रशा न ॥ तु न के वक्त चेत
 न्यमात्रा हेस ॥ ऐस देह व तुष्टय उपलक्षणां
 सहित निरास के लियां जीव पाह रपते या चा
 भाव त्वं पद सब लवा च्यांश ॥ । आतां तत्पदाचि

(2)

विवंचनारेक ॥ ११४
श्श्यीहुनपूर्वनिर्गुण
निराकारनिरूपमनिरामयनिर्विकल्परेसं
पूर्णब्रह्मअसतांतेथेष्वाहंब्रह्मास्मिन्स्तिष्ठणउ^५
नस्कुरपाजाहत्वेसानावमूक्तप्रकृतितये
मूक्तप्रकृतिसत्यापूर्णब्रह्मानंव्यापिलेन्नण
कुनसानांवईश्वरहेसंपोलिठेत्याईश्वरास ११
जगद्वावेन्नणउनइष्ठाजाहली ॥ तेईछेंवे
नांवअव्यक्त ॥ तेअव्यक्तरूपमायातीसचेत

(2A)

न्यें व्यापिलें मग जग द्रूप मीं चहो ईने सीरछा
जाहली यानां वत्रिविध अहंकति ॥ यात्रिविध
अहंकती सही चैतन्यें व्यापिलें ॥ ऐसीं जें जें न
लें निफज ठीं यासि चैतन्यें व्यापिलें ॥ जैसे कुभा
रजें जें धटगा उवीक रुलामला तै सें यास अका
शाव्यापक जाहलें ॥ याप्रकोरें जें जें तत्वें निफज
ठीं यास चैतन्यें व्यापिलें ॥ मग त्रिविध अहंकति
पासून तीन गृण जाहले ॥ रज सत्वतम् ॥ ब्रह्मा वि
॥ छुरुद्र ॥

(3)

ब्रह्म्याचीक्रियाशक्ति ॥ विष्णुकीशानशक्ति ॥ र
 द्राचीद्रव्यशक्ति ॥ स्याद्रव्यशक्तिपासावआका
 शजा हलें ॥ अकाशापासूनवायोजा हल ॥
 वस्योपासून तेजजा हलें ॥ तेजापासून अया प
 जा हलें ॥ आपापासून पृथ्वीजा हली ॥ ऐसी हे
 पंचमाहाभुतेंजा हली ॥ तैसींच ब्रह्म्यापासून १२
 दाहारंद्रियें पंचप्राप्तजा हलें ॥ तैसेंच विष्णुपा
 सून अंतःकरणपंचकजा हलें ॥ ऐसींदेवता

(3A)

मयत्वेंजाहली॥ या-चाविस्तारसांगतों॥ कुद्रत
 मोगुणद्रव्यशक्ति॥ विष्णुसत्त्वगुणज्ञानशक्ति॥ ब्र
 ह्मारजोगुणक्रियाशक्ति॥

आकाश	अतःकरण	ओत्र	वाचा	प्राण
वायो	मन	त्वं ग	पापि	व्यावह
तेज	बुद्धि	त्वक्	पाइ	समान
आप	चित्त	जिहा	स्त्रियुत्तम	
एश्वरी	अहंकार	ध्याणगुद	अपान	
राहू	स्पर्श	रूप	रसगंध	

ऐसीहेत्वेंजाहली
 आतांयांचाकर्दमरे
 क॥ व्याकाशाचेंग्रं
 तःकरणपञ्चक॥
 वायोचेंप्रापापञ्च
 क॥ तेजाचेंज्ञानेंद्रि
 यपञ्चक॥ आपान्वें
 कमेंद्रियपञ्चक॥ ए
 श्वीचेंविषयपञ्चक॥

Rajawali Sanskrit Manuscript, Deemed to be the
earliest dated manuscript of the Vedic
Literature, 10th century CE.

(५)

	आका	वायोरजो	तेजर	आपस	एथ्री	ऐसाकर्द
०	गस्त्वु	युण	जोयुण	त्वयुण	तम्भुयु	मजाहा
आकाश अंतःक व्यान रण		ओत्र	वाचा	शद्व	लियावर	
वायो	मन	समान	लचा	पाणि	स्पर्श	आतांविरा
तेज	बुद्धि	उद्गन	चक्ष	पाह	रूप	टकेसेंडु
आप	चित्र	प्राण	जिका	सिर्व	इवलेते	३८
एथ्री	अहंकार अपान	ध्याण	गुद	गंध	ऐकितेना	
					सिपभूव	
					ऐकितेन्दु	
					दयोस्व	

(9A)

लौकतेंमुजाँ। महलौकतोकंठ ४ जनलोकतेंमुख ५
तपोलोकतेंलबाट ६ सत्यलोकतेंमस्तकस्थान ७
ऐसेंसम्बलोकमिठोननासि पासूनकुर्ध्वभाग॥ ॥
आतंअधोभागवोएक॥ आतळतेकरि १ विलळते
गुद्य २ सुलळतेजानु ३ रसातळपोट्या ४ तळा
तळघोंटे ५ महीतळतेपाउले ६ पाताळतेतळवे ७
ऐसींसपाताळेंमिठोननासि पासूनअधोभाग॥
सप्तसमुद्रतेंपोट १ पथ्वीटिरि २ पर्वतहाउं ३ दृ
क्षवल्लीरोमावळि ४ नद्यात्यानाडि ५ मेघतेरकरे
ता॥ ऐसींचवदाभुवनेंमिकुनयेकविराटदेह॥ ॥

Digitized by Ratanadeo Sane, Bhup Mandar, Dhule and the Kashinathao Chavhan, Pimpri Chinchwad.

(5)

अतांलिंगदेहदेवता मयत्यनावहिरप्यगर्भते
 रेक ॥ अंतःकरणविष्टु १ मनचंद्रमा २ बुद्धिक्र
 मा ३ चित्तनारायण ४ अहंकारगोरीरमण ५
 रेसेअंतःकरणपञ्चक ॥ आत्मप्राप्तपञ्चक ॥
 व्यानतोनागवायु १ समानतो कूमवायु २ उदानतो कु
 कुटवायु ३ प्राप्ततो देवदत्त ४ अपानतो थर्नजय ५
 श्रोत्रदिशा १ खचापवन २ चक्रसूर्य ३ जिहावरु १४
 प ४ ध्रापतो अश्विनीदेव ५ हेत्तानेद्वियपञ्चक ॥ आ
 तांकर्मद्वियपञ्चक ॥ अग्नितेसुख १ इंद्रतेपाणि २
 उपेंद्रतेपाय ३ प्रजापतीतेसिस्त्र ४ नैक्रसतेगुद ५

(5A)

हेंकर्मेद्वियपंचक ॥ सर्वदैवतामिठोनदूसरादेह ॥ ३
 ॥ अपातां याची विवंचना करुने सांगते ॥

ब्रह्मादि	अवरुण रुडा	आपि	युण	वाचा	मात्रा	वेद
चंद्रहंष	४	नै४	मानी४	४	५	४
विराट	उत्पत्ति	सर्थ	ब्रह्मा	रजेयु	राहुवे	अका
हिरण्य	स्थिति	चंद्रवे	विशु	सत्यु	नादम्	उका
गृही	पालन	कुड	ण	ध्यमा	र	यज्ञवे
मायाभ	संहार	कैक्षा	रुद्र	नमोयु	धनि	मका
याकत्		स	पा	पश्यति	म्	सामृवे
मृढमा	सर्वसा	हिरा	परमा	शुद्धस		अर्ध अथवा
या	क्षी	क्षी	ला	खयुण		मात्रा पाद
				उमेष		
				परा		

(६)

ऐसे आरदेह अवस्था चार॥ वाचा चार॥ स्था
ने चार॥ अस्मिन्नानीं चार गुण चार मात्रा चार
वेद स्थार हें विराद हेह॥ ॥ ५ ॥ उत्त्वलिङ्ग अवस्था,
सूर्य स्थग्न र ब्रह्मा अस्मिन्नीं र जो गुण ४
वैखरी वाचा पृथक कार मात्रा ६ वेद ऋग्वेद
ह विराट देह स्थाकर्दत्॥ ब्रह्मां तिं प्रथम देह॥
॥ ॥ आतां स्त्र॒महि रप्य गर्भ देह॥ ॥ १५
स्थिति पालन अवस्था १ चंद्र वै कुंठ स्थान २
विश्व अस्मिन्नीं ३ सत्त्व गुण ४ नाद सध्य मा

(6A)

वा चा ५ उकारमात्रा ६ यज्ञवेद् ७ हें व्रत्मांडीने
सहमहि रण्यगर्भदेह ॥ हाहू सरादेह ॥ २ ॥

अथावलमायातें कारणदेह ॥ ॥ प्रथय अ
यरुद्धा ॥ केवल सरुद्धान् २ नद्र अस्ति मानि ३ त
मोगुण ४ पश्यंति वा चा ५ मकारमात्रा ६
सामवेद् ७ हें व्रत्मांडीचाकारणदेहतीस
रा ॥ ३ ॥

आलां माहामायामाहां कारणदेह ॥ सर्वसा
धी अवरुद्धा १ केवल्यरुद्धान् २ परमात्मा अस्ति
मानि ३

"Joint Project of the Sastri Chidanand Mandal, Latur and the Vasantrao Chavhan Parshwanath Library, Mumbai."

(7)

शुद्धसत्त्वगुण ४ परावाचा ५ अर्धमात्रा ६
 अथर्वणिवेद ७ हाब्रस्तांडीचामाहांकारण
 देहचौथा ॥ ४ ॥ १) तेरीनीछणीतेतत्पद
 सबक्लवाच्यांशहेंयाकून त्वंपदशुद्धलक्षांश
 तत्पदशुद्धलक्षांश तेंदोहीयेकयाचेंनावअ
 सीपदत्त्वातिहींपदाहनवेगळा ॥ जेंशुद्धचे
 तन्यपूर्णब्रह्मतेंचित्तंआहस ॥ जैसेपिंडिचे
 देहचतुष्टयतेसेचब्रह्मांडीचेदेहचतुष्टयमि
 थ्या ॥ मींयाहूनवेगळाकेवळचैतन्यमात्रआहें

१६

Joint Project of the
 Barabati Sahayadri Mandal, Bhubaneswar and the Yashoda
 Project, Mumbai

(7A)

खासीचेकपेनेंबरेंभनुभविलें॥ आतांजन्ममर
 पाचेंद्विगाडनाहीं। मीसवातीतसर्वात्मेक
 काआहें॥ लणठनेसेमाच्यापूर्णपि उभारेसा
 मीसनसर्कारकेलाच्यापिविनविताजालाकीं
 उत्पलिस्त्रितियाचेंलक्षणकच्छलें॥ परंतु प्रछया
 चेंलक्षणकच्छलेंनाहीं। ऐसेलेकोनखासींबो
 लतेजाले। किंप्रछयपाचाप्रकारिचेआहेत॥
 पींडिचेप्रछय ३ निद्राप्रछय १ मरणप्रछय २
 झानेविवेकप्रछय ५ ऐसेतीनप्रछय॥ शुभुति

(8)

निद्राकाळीं जागती चाव्यापारसरतो ॥ मीं आ
 मुकाहेही आववण नाहीं ॥ स्मृणो न शुषुप्तितो ये
 क प्रथय ॥ दूसरामस्य प्रथय ॥ मरणकाळीं विषयं
 वाध्यासतों इंद्रियं मध्येण येतो ॥ तेहां विषयं चात्म
 भावहेतोत्याइं द्रियं व्याशलिङ्गं अंतःकरण पंचकीं
 येत्यात ॥ अंतःकरण पंचक त्रापापंचकीं मीलते
 लेप्राणभवसानजालेस्मणि जेदेहनि चेतन प
 उत्तो ॥ यानावद् सराप्रथय ॥ आतंतीसराप्रथय
 देक ॥ नियानित्यविवेकविवार ॥ पिंडिसारासारवि

१७

Joint Project of the
 "Sodhan Margal, Shule and the Yashwantrao Chavali Prati-
 nibhavi Members"

(8A)

चार ब्रह्मांडिचें अरवंड विवृत्या करुन अनुभवघेणे
 अनुभव काळीं देहादि प्रपञ्चाचाअभाव होतो अ
 पणां वांचून काहिंचिना हिंहेआत्मज्ञानज्ञालियांत्रे
 लोक्याचिआववणहीनह ॥ यानावज्ञान विवेक प्र
 छया ॥ ऐसें पिंडितीन प्रछया ॥ ॥ असातां
 ब्रह्मांडिचेदोन प्रछया ॥ चार च्युगें सहस्रदां येउ
 नज्ञातिठते हांब्रह्माचायक दिव सहेतो ॥ तिनु
 की चरात्रा ॥ तेसमंडिब्रह्मांडिच्याति नही मूर्ति निद्रा
 संपादिलाल ॥ तेहां सत्यलोक पर्यंत जब सय होते
 लेणं मृत्युलोकि चाव्यापारखुंटतो ॥ सकळ प्राणि

(१)

याचेअंशसूक्ष्मवायुन्वकींफिरतातलोब्रह्मांडि
 चानिद्राप्रलय॥१॥फुडांदिवसप्रमाणेंजागर्ति
 जाहालियांनित्यकमंजिलवोहटुनसमुद्रमयदि
 धरुनराहतो॥मानुतीब्रमदेवजीवश्चष्टिवासं
 चयकरुनउत्पन्निस्त्रितिसंख्यरश्चष्टिकमव्या
 पारचालवितात्॥ऐसेंकित्तेककाळअसतांब्र
 म्लांडिचेकल्पांतसमंईब्रह्मांचींशातवरुणेंअ १८
 युष्याचीमर्यादाहोतांब्रह्मप्रलयहोतो॥तेस
 मंईशातवर्षमेघजाउनबाराकर्णीसूर्यसहस्र



मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com